

Καὶ ἔμειναν ἄφωνοι καὶ οἱ δύο καὶ οἱ δύο δυστυχεῖς καὶ φθισμένοι πρὸ τῆς αἰφνιδίως ἀνορθώσεως τοῦ φάσματος τοῦ ἀγνώστου, τὸ ὁποῖον τοὺς ἐχώριζεν—ἐκεῖνος αἰσθανόμενος πόνον φυσικὸν πρὸ τοῦ καταληπτοῦ θανάτου τοῦ ἔρωτός του— ἐκείνη πληγωμένη, ἀγαπῶσα πολὺ καὶ μισοῦσα.

— Χαῖρε. Ἄς χωρισθοῦμε τοῦλάχιστον καλὰ χωρὶς ἀποστροφήν καὶ χωρὶς μῖσος καὶ ἄς προσπαθήσουμε νὰ φυλάξουμε καλὴ ἀνάμνησι ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου . . .

Ἄλλ' ἀντὶ ἀπαντήσεως ἡ γυνὴ μὲ ἐπαναστατοῦσαν γιγαντιαίως ἐν στιγμιαίᾳ συσσωρεύσει ὅλην τὴν ἀγάπην της, ἐρρίφθη μὲ ἓνα λυγμὸν ἐπὶ τῶν χειλέων του καὶ προσεπάθησε νὰ τὸν καταφάγῃ μὲ ἐν φίλημα ὑψίστου πυρετοῦ καὶ ὑψίστης προκλήσεως ἡδονῆς.

Προσεπάθησε νὰ προσκολληθῇ τὸ σῶμά της ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ του, νὰ τὸν γαλθανίσῃ ὡς ἄλλοτε, νὰ τὸν θερμάνῃ μὲ τὸν ἔρωτα τὸν ἰδικόν της τὸν ζῶντα, μὲ τὰς ἰδικὰς της ἐπιθυμίας καὶ νὰ τοῦ χύσῃ νέαν ζωὴν, νὰ τοῦ ἀφυπνίσῃ εἰς τὴν καρδίαν νέα ὄνειρα.

Ἄλλ' ἐκεῖνος μὲ τὸ πάγος τοῦ νεκροῦ του εἰς τὴν καρδίαν, ἀσυγκίνητος τῆς ἐρριφε χωρὶς καὶ ἐκεῖνος νὰ θέλῃ ἐν βλέμμα ὑψίστης περιφρονήσεως καὶ ἡρεμίας ὑψίστης ἐνῶ τὰ χέρια του τὴν ἀπώθουν ἡσύχως, ψυχρῶς καὶ τὸ σῶμά του ὀπισθοχώρει.

Καὶ πρὸ τοῦ ἀκατανικήτου, πρὸ τῆς μοιραίας ἐκείνης ἀθύσσου, μὲ τὴν ἄδηλον τὴν προαίσθησιν τοῦ νεκροῦ, ἀνεπήδησεν ἐκείνη ἡ δυστυχὴς μὲ βρυχηθμὸν ἀπώθουμένης θηλείας, ταπεινωμένη, πλήρης λύσσης ἐχθρὰ μισοῦσα, καὶ ἔφυγε τρέχουσα ἐν τῷ σκότει, ἐνῶ ἐκεῖνος ἀναίσθητος εἰς τὸ νυκτερινὸν ψῦχος συντριμμένος ἐπὶ τοῦ λίθου ἐβλεπε μὲ δέος καὶ μὲ περιέργειαν σκληρὰν τὰ βᾶθη τὰ σκοτεινὰ τῆς ψυχῆς του, καὶ ἠκροάζετο μὲ φρίκην τὸ σήμαντρον τοῦ νεκρῶσιμον καὶ τὴν παρέλασιν τὴν πένθιμον τοῦ νεκροῦ ὅστις ἐγέμιζε μὲ λύπην τὴν καρδίαν του.

Καὶ ἔκλαυσεν, ἔκλαυσεν, ὄχι τὴν γυναῖκα ἐκείνην τὴν ἀδιάφορον, ἀλλὰ τὴν εὐτυχίαν, τὰ ὄνειρά του, τὴν χίμαιραν τὴν προσφιλῆ, πτώματα τὴν τὰ ὅποια ἐξέλιπον ἀφίνοντα ὀπισθὲν τῶν ἐρείπια ὀδυνηρὰ καὶ αἰματωμένα.

N. Δ. ΕΠΙΣΚΟΠΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΑΙ ΥΒΡΕΙΣ¹

Ἄν μετὰ τῆς Χίου πλησιαζώμεν εἰς τὰρχαία Ἀθῆνα, ἀλλ' οἱ καθ' αὐτὸ Ἀθῆναίται τῆς νέας ἑλληνικῆς κακολογίας εἶνε οἱ κάτοικοι ἄλλης νήσου, τῶν Παζῶν. Ὁ νεώτερος ἑλληνισμὸς, ἰδίως ὁ τῶν

¹ Τέλος· ἴδε σελ. 163.

περιοικῶν Ἑπτανησίων, ἐχάλκευσε παντοῖα σκώμματα εἰς λογαριασμὸν τοῦ πτωχοῦ νησιδρίου, ὅπερ οἱ Παζῶν λέγονται θεωροῦντες ὡς τὸν ὀμφαλὸν τῆς γῆς κατὰ τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο

Παζοὶ κί' Ἀντιπάξοι
Λόντρος δεκάξη.

Πολλὰ εἶνε τὰ περὶ τῶν Παζῶν φερόμενα ἀνεκδότα, ἀλλ' ἐν εἶνε ἰδίως τὸ παντῶν χαρακτηριστικώτατον.

Δύο ἡλίθιοι Παζῶν συνέπλεον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου. Καὶ ὁ μὲν εἰς ἐκάθητο κατὰ τὴν πρῶραν, ὁ δ' ἕτερος κατὰ τὴν πρῶμην. Ἐν δὲ τῷ νυκτῖα σκότει ἐπίστευσαν, ὅτι δὲν εἶνε ἐν καὶ μόνον τὸ τὴν ἡμερὴν τῆς νυκτὸς διαταράσσον πλοῖον, ἀλλὰ δύο διάφορα. Καὶ λοιπὸν, ἀποτεινόμενος ὁ ἕτερος τῶν συμπλωτῆρων πρὸς τὸν συμπλέοντα, ἐφώνησεν ὡς πρὸς τὸν πλοίαρχον τοῦ κατὰ φαντασίαν παραπλέοντος ἄλλου πλοιαρίου. *Ἄ! καραβοκύρη, τί καλὰ ἐφόρτωσες;—Κεραμίδια κί' ἓναν παπᾶ ἀπὴν-*

ΑΝΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗΝ

Ὁδὸς ἐν Σμύρνῃ

τησεν ὁ ἄλλος. Χαίρων δ' ὁ πρῶτος ἐρωτήσας ἐπὶ τῇ συμπτώσει, ὑπέλαβε—*Κ' ἐμεῖς τὸ ἴδιο, κεραμίδια κί' ἓναν παπᾶ.*

Παραδόξως δὲ ἰδίως νησιῶται εἶνε οἱ καὶ ἄλλως δυσφημηθέντες ὑπὸ τῶν νέων Ἑλλήνων. Περὶ τῆς πτωχείας τῶν σιφνιακῶν προικῶν ἐλέγθη

Τὸ Σιφνέικο 'ποδοσιδὶ
μιὰ ἐλῆα κί' ἓνα κρομμύδι.

Οἱ Ἰθακῆσιοι ἐσκώφησαν ἐπὶ μικρονομίᾳ διὰ τῆς παροιμίας *Οἱ Θειακοὶ μὲ τὴ σοφία βρῆκαν τὴν θεότητα*, ἐν ᾧ ἀπ' ἐναντίας τὸ πολυμήχανον αὐτῶν δηλοῦσιν οἱ παρὰ τὸν Ἰστρὸν Κεφαλλῆνες ἀποκαλοῦντες αὐτοὺς *Τρουποτσάκουλα*. Περὶ τῶν Παρίων λέγουσιν οἱ γείτονες αὐτῶν Μήλιοι

Μὰ δὲ θέλω ἀπὸ τὴν Πάρο
μῆτε κόττα γιὰ νὰ πάρω,
μῆτ' αὐγὸ, μῆτε κροκὸ
μῆτε πρᾶγμα θηλυκὸ.

Τὸ ὄνομα τῶν Λερίων φιλοπαιγμῶνως παρετυμολογεῖται ἀπὸ τῆς λέξεως. Οἱ δὲ Νάξιοι λέγονται μὲν *ἀνάξιοι* διὰ λογοπαιγμίου, παριστάνονται δὲ συνδέοντες τὴν ἡλιθιότητα πρὸς τὴν μεγαλαυχίαν διὰ τοῦ

ἑξῆς ἀνεκδότου. Νάξιος μεταβάς εἰς Ἀμοργὸν εἶδε κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν τῇ νησιδὶ ταύτῃ διατριβῆς τὴν σελήνην φθίνουσαν, ἐπιστρέψας δὲ μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν Νάξον πληθούσης τῆς σελήνης καὶ ἀπορήσας ἐπὶ τῇ διαφορᾷ τοῦ μεγέθους αὐτῆς ἐν ταῖς δύο νήσοις ἐφώνησε

Φέγγος φέγγος φέγγαρος
καὶ τῆς Ἀξίᾳς ὁ φέγγαρος,
ὄχι τῆς Ἀμουργῶς τὸ φέγγαράκι.

Τέσσαρες δὲ νῆσοι μετὰ καὶ τῆς μεγάλης πελοποννησιακῆς χερσονήσου ἀποτελοῦσι τὸν νεοελληνικὸν ἐκεῖνον πεντάλογον τῆς κακολογίας, ὅστις μόνον εἰς τὰ τρία παροιμιακὰ κάππα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς δυσφημίας δύναται νὰ εὑρῇ τὸ ἀνάλογον αὐτοῦ.

Τρία κάππα κάκιστα
δύο μὲ παγκάκιστα,
Κρήτη, Κύπρος καὶ Κεφαλλονία,
Μυτιλήνη καὶ Μοριᾶς.

Καὶ οἱ μὲν Κεφαλλῆνες καὶ ἄλλως ψεύγονται ὡς ψεύσται, καὶ τοῦτο, διότι κατὰ κοινὴν τινὰ παράδοσιν εἰς τὴν νῆσον αὐτῶν κατεχύθησαν τὰ ψεύσματα διαρραγέντος τοῦ πλήρους ψευδῶν σάκκου τοῦ διαβόλου, ὡς οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον ἐν Ἀραβίᾳ συντριβεῖσαν τὴν ψευσματοφόρον ἀμαξάν τοῦ Ἑρμοῦ. Τῆς δὲ Μυτιλήνης τὸ ὄνομα ἐπὶ κακῶ ἀναφέρεται καὶ ἐν ἄλλῃ τινὶ νεοελληνικῇ παροιμίᾳ γνωστοτάτῃ.

Ἀθηναῖοι καὶ Θεβαῖοι
καὶ κακοὶ Μυτιληναῖοι.

Περίεργον δ' ἐν τούτοις εἶνε, ὅτι κατὰ τοὺς τὴν Ὠρωπῖαν οἰκοῦντας χωρικοὺς τῆς Ἀττικῆς ἢ Μυτιλήνης αὕτη ἢ μετὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ Θεβαίων ἀναφερομένη δὲν εἶνε ἡ λεσβιακὴ, ἀλλὰ τὸ ὄνομα τοῦτο ἀναφέρεται ὀθῆεν εἰς ἀρχαῖον βωιωτικὸν πόλισμα ἐκλιπὸν καὶ ἐπέχον τὴν θέσιν τοῦ σημερινῦ Κακοσάλεσι. Σημειωτέον δὲ ὅτι κατὰ τὴν θέσιν Λάκκα καὶ Μάδι ἐν τῷ περιγύρω τοῦ χωρίου ἐκεῖνου εὐρίσκονται τάφοι, ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἐρείπια οὕτω ἐξετασθέντα, ὅσον τοῦλάχιστον ἐγὼ γνωρίζω. Ἄν δ' ἡ τοιαύτη παράδοσις ἐξηλέγχετο ποτε ἀληθῆς, εὐεξήγητος θὰ ἐγίνετο ἢ μετὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ Θεβαίων μνεῖα τῶν Μυτιληναίων.

Ἐπάρχει δὲ καὶ νεοελληνικὸν ποιημάτιον, δι' οὗ ψάλλεται ὁ ἀναβαλλόμενος εἰς πολλὰς ἡμερὰς ἑλληνικὰς πόλεις. Τὸ ποιημάτιον τοῦτο, ὑπεθυμίζον τὴν κατὰ τῶν Βοιωτῶν ἱερεμιάδα τοῦ Δικαιάρχου, ἦν παρέθηκα ἀνωτέρω, εὐρίσκεται ἐν τινὶ ζακυνθίῳ χειρογράφῳ, καὶ ἐδημοσιεύθη παρὰ τοῦ μακαρίτου ἀρχιεπισκόπου Ζακύνθου Νικολάου τοῦ Κατραμῆ ἐν τοῖς Φιλολογικοῖς ἀνεκδότοις Ζακύνθου. Ἔχει δὲ ὡς ἐξῆς·

Αἱ μὲν Θῆβαι κοπρεραὶ
κί' αἱ Ἀθῆναι δολεραὶ,
Κόρινθος ὀδυνηρὰ
κί' ἡ Κορώνη μοσθηρὰ,
Ἄρτα εἰν' φθοροποιὰ
κί' Ἰωάννινα μωρὰ,
Τρίκαλα τρία κακὰ.